

Vzdělávací obor: **Výchova ke zdraví a bezpečí**

Očekávaný výsledek učení: **CZB-VZB-004-ZV9-016**

Charakterizuje zásady požární prevence; v případě vzniku požáru adekvátně reaguje a v modelových situacích použije vhodné způsoby chování, metody a prostředky hašení požáru.

Popis úrovně Splněno

- Uvede a zdůvodní zásady požární prevence.
- Vysvětlí správné použití jednotlivých typů hasicích přístrojů.
- Charakterizuje základní povinnosti osob v oblasti požární ochrany.
- Identifikuje únikové cesty z budovy školy v případě požáru.
- V modelové situaci aplikuje pravidla protipožární ochrany.

Vím, jak se zachovat při požáru

Autorky textu: Eva Marádová, Miroslava Kovaříková

Anotace

Ilustrace rozvíjí znalosti a dovednosti žáků v problematice požární ochrany. Cíleně připravuje žáky na situace ohrožení vznikem požáru. Ověřuje, do jaké míry žáci dokáží aplikovat základní pravidla správného chování v případě vzniku požáru v modelových situacích a navrhnout vhodná preventivní opatření. Vede žáky k odpovědnosti za dění okolo sebe a za možné dopady vlastních rozhodnutí vůči ostatním a okolí. Žáci plní dílčí úkoly v týmové spolupráci. Mají prostor sdílet zážitky ze vzájemné kooperace, diskutovat o týmové spolupráci a vzájemné pomoci v situacích možného ohrožení požárem. Oporou při realizaci preventivních aktivit v oblasti požární ochrany je spolupráce s Hasičským záchranným sborem České republiky.

Popis realizace / Zadání pro žáky

Úvod – Motivace/evokace

Rychlý asociační test: Co se vám vybaví pod pojmem požární ochrana? Proč je důležitá?

Aktivita: Učitel promítne příklady reálných požárů ve škole/domácnosti a jejich následků. [Vybrané požáry - Hasičský záchranný sbor České republiky](#), video: <https://www.youtube.com/watch?v=TssEz27m3FE> . Žáci se v následné diskusi zaměřují na následky na životech, zdraví, majetku, životním prostředí.

Hlavní část

Společná diskuse a rozbor zásad požární prevence.

Učitel společně s žáky diskutuje následující zásady správného chování při požáru.

Zásady správného chování pro případ vzniku požáru:

1. Pokud máte během dne podezření, že někde doma hoří (kouř, zápach, plameny) nebo se spustil požární hlásič, okamžitě upozorněte některého z rodičů.
 2. Pokud cítíte kouř například na chodbě panelového domu, upozorněte své rodiče, sousedy nebo sami zavolejte hasiče.
 3. Spávejte za zavřenými dveřmi (v případě požáru brání dveře v přístupu tepla a kouře).
 4. Při pohybu v zakouřené místnosti se držte u země, dýchejte přes pyžamo nebo kapesník (nejlépe namočený) a pohybujte se podél zdí.
 5. Pokud dveře nejsou na dotyk horké, urychleně opusťte ohrožený prostor a varujte ostatní členy rodiny.
 6. Pokud jsou dveře horké na dotyk, nikdy je neotevírejte! Snažte se je utěsnit (např. dekou, lepicí páskou atd.) a upozorněte na sebe křikem: „Hoří!“
 7. Vyvěste v okně ručník, prostěradlo apod., které na vás bude upozorňovat i v případě, když už vy sami „ztratíte hlas“ nebo už nebudete při vědomí.
 8. Nikdy nerozsvěcujte (zejména, když cítíte plyn).
 9. Snažte se vždy probudit rodiče. Je možné si pro tento případ s rodiči smluvit signál (bouchání na zeď, na topení atd.) oznamující nebezpečí.
 10. Pokoušet se bezmyšlenkovitě unikat oknem, pokud se nejedná o přízemní patra rodinného domku, je velmi nebezpečné.
 11. Pokud rodiče nejsou schopni požár sami uhasit, opusťte společně budovu, zavolejte hasiče a vyčkejte jejich příjezdu na předem domluveném bezpečném místě (DÚP, „domácí únikový plán“, je předem smluvený způsob úniku či opuštění objektu /bytu, domu/ v případě požáru. Zpravidla se vypracovává několik únikových cest a slouží k včasnému a bezpečnému opuštění ohroženého prostoru. Důležitou součástí DÚP je „místo setkání“ členů rodiny – u stromu na zahradě, u lampy pouličního osvětlení...).
 12. V žádném případě se nikdy pro nic nevracejte zpět do hořícího domu (oblíbená hračka, zvíře).
 13. Nikdy se neschovávejte např. do skříně nebo třeba pod postel!
-

Zdroj: Ministerstvo vnitra generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. Výchova dětí v oblasti požární ochrany. Praha 2003. Video dostupné na: <https://www.youtube.com/watch?v=TssEz27m3FE>

Jednotlivé zásady lze jednotlivě promítat a vést společnou diskusi. Následně poslat žákům k využití v dalších aktivitách zaměřených na problematiku ochrany za mimořádných událostí.

- Pracovat lze s vytištěnou verzí pro každého žáka s možností dopisování vlastních poznámek k jednotlivým zásadám.

Aktivita

- Žáci pracují v čtyřčlenných týmech.
- Úkolem každého týmu je připravit dramatizaci modelové situace, ve které využijí alespoň jednu zásadu správného chování při vzniku požáru. Scénky by se měly odehrávat v prostředí, kde se žáci běžně pohybují (dům, byt, škola).
- Žáci v týmu spolupracují a společně hledají vhodnou prezentaci zvolených postupů chování v případě ohrožení požárem.
- Následuje prezentace skupinových scének před třídou a společná reflexe.

- V rámci diskuse k jednotlivým situacím se žáci vyjadřují ke svým pocitům při společné týmové spolupráci.

Společná reflexe

- *Jaká jsou možná ohrožení při nedodržení pravidel požární ochrany (např. úrazy – popáleniny, otravy zplodinami, smrt osob, škody na majetku a životním prostředí, právní postihy, ztížení zásahu záchranných složek)?*
- *Máme doma umístěné požární hlásiče a hasicí přístroj?*
- *Máme s rodiči připravený únikový plán DÚP?*
- *Co mě nejvíc zaujalo?*
- *Jak se mi pracovalo v týmu, jak jsme se domlouvali na společném návrhu scénáře?*
- *Zvažovali jsme odpovědnost vlastního rozhodování v dané situaci vůči ostatním?*
- *Co jsem se naučil/a?*

Shrnutí:

Žáci vizualizují (za pomoci AI, kresbou, obrázky) do posteru zásady správného chování pro případ vzniku požáru a umístí ho ve třídě.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK k občanství a udržitelnosti Odpovědné rozhodování a jednání KOB-ODP-000-ZV9-001	<i>Přebírá odpovědnost za věci okolo sebe a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.</i>	-vytvářím prostor a bezpečné prostředí pro vytváření a vyjadřování vlastního názoru žáků, sám uplatňuji respektující přístup a vedu k němu důsledně žáky, nekritizuji žáka za názor -podněcuji žáky ke kladení otázek a argumentaci, doplňujícími otevřenými otázkami je vedu k hlubšímu promýšlení a prohloubení argumentace -stavím žáky před situace vyžadující přijetí jejich vlastního rozhodnutí (např. při řešení praktického úkolu),

Metodický komentář pro učitele

- Motivujte žáky k diskusi o odpovědnosti za způsob chování v případě požáru.
- Vytvářejte prostředí, kde se žáci budou cítit bezpečně – bez obav sdílet své pocity a zkušenosti s chováním vrstevníků či dalších osob.
- Poskytněte pracovním skupinám dostatečný čas, umožněte žákům promyslet jednotlivé zásady ve vztahu k prostředí, kde se běžně pohybují (bydliště, škola apod.).
- Vedte žáky k samostatnému přebírání odpovědnosti za něco, co je užitečné pro ostatní či okolí (v rámci požární prevence).
- V diskusi vyzvěte žáky k důslednému zdůvodňování možného rizika při nedodržení pravidel požární ochrany.
- Umožněte žákům vyhodnocovat, zda a jaké konkrétní dopady má každodenní jednání na ostatní lidi a svět.

- Ved'te žáky ke kritické práci s informačními zdroji, zdůrazněte důležitost čerpání informací k problematice požární ochrany ze zdrojů HZS.
- Dle možností rozšiřte lekci o projekt uspořádaný ve spolupráci s HZS nebo místní jednotkou dobrovolných hasičů.

Popis ověřování

Pozorování a diskuse

Učitel

- sleduje aktivní zapojení žáků do asociačního testu;
- formativně posuzuje výpovědi žáků k videoukázkám;
- pozoruje práci žáků ve skupinách, sleduje diskusi a vzájemnou kooperaci ve skupině při přípravě dramatizací řešení modelových situací;
- sleduje, jak žáci postupují při vyhledávání informací v digitálních zdrojích;
- otázkami ověřuje, zda žáci identifikují příčiny vzniku požáru a dokáží vyvodit vhodná preventivní opatření;
- sleduje, zda žáci dokáží v modelových situacích vhodně argumentovat pro odpovědné řešení;
- formativně hodnotí postery správného řešení vytvořené společnou tvorbou po stránce obsahové i formální;
- klade otázky a sleduje, jak žáci spolupracovali v týmu a jak tuto spolupráci hodnotí;
- sleduje, zda žáci v modelových situacích uplatňují bezpečné jednání a projevují odpovědnost vůči druhým.

Reflexe

- *Co jsem se dnes naučil/a?*
- *Jak jsem se cítil/a při přípravě scének, ve kterých jsme řešili modelové situace?*
- *Jak se mi pracovalo v týmu?*
- *Zapojil/a jsem se aktivně do skupinové práce?*
- *Cítil/a jsem se při práci v týmu bezpečně?*
- *Jak hodnotím příspěvek našeho týmu při společné reflexi?*
- *Do jaké míry zvládám převzetí odpovědnosti za své každodenní jednání?*
- *Jaké kroky uskutečňuji ke zlepšení dopadů svého každodenního jednání na ostatní lidi a svět?*

Zdroje

Jako motivační podporu v aktivitách lze využít doporučené otevřené vzdělávací zdroje:

- vybrané materiály doporučené HZS ČR <https://hzscr.gov.cz/clanek/informace-a-materialy-pro.aspx>
- materiály projektu Hasík.cz – preventivně výchovná činnost v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva na školách, volně dostupné na <http://www.hasik.cz/>